

müslim ve kısmen köylü, kısmen de şehirli bir halk buldu. Gerçi harp ve anarşi yılları, bu iki zümreyi de hırpalamış, müdâfaasız köy halkını kalelere, muhafaza edilen şehirlere veya yakın sahalara kaçırmıştı. Gerçi Türk hükümdarları harp ve anarşi devirleri geçtikten sonra, devletin menfaatleri iktizasından olarak müslüman olmayan çiftçileri himaye ediyorlardı. Fakat her ne olursa olsun, köylü nüfusu mühim-senecek nisbette azalmıştı. İşte Anadolu Türk devletleri buna çare bulabilmek ve hem de gelen göçebe Türkmen kitlelerinin yapabilecekleri zararlara mâni olmak için ilk akınlardan itibaren yeni yeni köyler tesis ve teşkil etmek için çalıştılar. Çünkü, Anadolu'ya gelen Türkler arasında Orta Asya'da çok eski zamanlardan beri köy hayatına, hatta şehir hayatına geçmiş her çeşit halk mevcuddu. Binaenaleyh bunlar, yeni geldikleri yerlerde de aynı hayat şartlarını devam ettiriyorlardı. Köylüler, derhal köyler kurarak zirai istihşâle başlıyorlar, şehirliler de şehirlere yerleşiyorlardı. Selçûkiler'le akrabalıkları olan Türkistan hâkları sülâlesine mensup bazı prenslerin maiyetlerinde, Batı Türkistan'ın şehirli ve köylü unsurlarından mürekkeb kuvvetlerle Anadolu'ya geldikleri tarihî kaynaklardan anlaşıldığı gibi, toponomi tetkikatı da bunu az çok göstermektedir.

Ş u kadarını söylemek isteriz ki; Anadolu'ya gelen Türk kitleleri, iskân edildikleri yerlerde kendi isimleri ile köyler teşkil etmişler, evvelce yaşadıkları yerlerdeki bir takım köy, dağ, nehir adlarını geldikleri sahalara da getirmişlerdir. (19) Meselâ; Seyhun çevresinden Batı Anadolu'ya hatta Rumeli'ye kadar Oğuzlar'ın muhâceret yolları üzerinde aynı dağ, nehir, kasâba isimlerine bir kaç yerde tesadüf olunur. Bir misal olmak üzere, «Yesi» havalisindeki «Karaçokdağ-Karacadağ» ismine Azerbaycan'da, Diyarbakır taraflarında, Ankara civarında rastlandığını söyleyebiliriz. (20)

Gerek Hristiyanların ve gerekse Türklerden başka diğer İslâm unsurlarına mensup halkın Anadolu'ya gelip köyler kurdukları veya şehirlere yerleştikleri söylenebilir. Fakat, bunlar Türk ekseriyeti arasında ve Türk hakimiyeti altında yavaş yavaş erimişler ve Türkleşmişlerdir. «Batı Türkistan'dan Türk köylü sınıfı, İran'a olduğu gibi Anadolu'ya da eski zirâat kültürlerinden bir takım şeyler getirmişlerdi. Oralardaki bazı köy ve kasaba isimlerinin Anadolu'ya getirilmiş ve aynı adlarla yeni yeni köylerin kurulmuş olması oldukça mânidar bir hâdisedir. Hem Anadolu insanı İslâmlaşmış, hem de Anadolu toprağı Türkleşmiştir. Bu tarihî bir vâkıdır.

E sasen, göçebe olan bir takım aşiretler de XII. nci asırdan başlayarak zamanımıza kadar yavaş yavaş ve parça parça iskân edilerek köy hayatına geçirilmiştir. Bugün de yarı göçebe aşiretlere seyrek de olsa rastlanmaktadır. Anadolu'nun yaylaklarında bir yerden, diğer bir bölgeye göç ederek yaşayan ve yörük adı verilen unsurların zamanla yerleşik hayata geçmeleri mukadderdir. Çünkü halen köylere ve şehirlere zaman zaman inerek çeşitli ihtiyaçlarını te-

min ettiklerini biliyoruz. Bu münasebetle zamanla onların da köylere ve şehirlere yerleşmeleri bir mecbûriyet olacaktır.

İşte, buraya kadar yazdıklarımızda, köy ve şehirlere yerleşen Müslüman-Türk unsurlarının, buldukları muhiti yavaş yavaş tesirleri altına aldıkları görülmektedir. Her geçen gün o şehir ve köyde ekseriyeti temin ederek, kendi İslâmî-Türk kültürünü benimsettirmek yolundaki gayretlerinin semeresini gören bu unsurlar, yerleştikleri yerleri birer İslâm beldesi haline getirmişlerdir. Yaptıkları camileri, medreseleri, tekke ve zaviyeleri faaliyete geçirdikten sonra, buralara devam edenlerin sayısı gün geçtikçe kabarmış ve artmıştır. Bilhassa yetiştirilen nesil, İslâmlaştırma siyasetinin muvaffak olduğuna en güzel misal teşkil eder. Böylece de sistemli bir İslâmlaştırma ve Türkleştirme hareketi ile de Anadolu baştan başa İSLAMLASTIRMA ve TÜRKLEŞTİRME hareketine zemin olmuştur.

(19) KÖPRÜLÜ, Prof. M. Fuad, Aynı Eser, s. 50-51, 40.

(20) Köprülüzade, M. Fuad; Anadolu'da İslâmiyet, Dar'ül-Fünun Ed. Fak. Mec. II. İST., 1922, sayı: 4, s. 289.

İSLÂM MEDENİYETİ

**İnananlara, soranlara, arayanlara
Selâmet yolunda, Hak uğruna kurbanlara
Lâf-ı güzâftan geçip İslâm'a koşanlara
Açık açık geliyor İSLÂM MEDENİYETİ**

**Mimsiz medeniyete kul köle olanlara
Modaya, dansa, kadehe, sekse tapanlara,
Edep, haya, ar ve nâmûsu pazarlara
Dökenlere geliyor İSLÂM MEDENİYETİ.**

**Esrarkeşe, ayyaş, vurguncuya, soysuza,
Namusunu kıskanmayan o ruhsuz deyyûsa,
İffet de neyimiş, deyen aşağılık ursuza,
Yol çizerek geliyor İSLÂM MEDENİYETİ.**

**Emekleme artık, davran Allah'ın aşkına
Tarihe şeref destanını yazma aşkına,
İlâhî ses geliyor İSLÂM MEDENİYETİ.**

HALİL KARAKÜÇÜK